

Ida-Viru noorte kliimakogu

Kuidas tagada, et
üleminek kliimasõbralikule
tulevikule oleks noorte
jaoks õiglane?

Huvipoolte mõned vastamata jäänud küsimused, kliimakogu 21. novembri arutelu päeval 2021

Hando Sutter, Eesti Energia

Kui suur peab olema autorehvide hulk, et sellest saadav õli hulk vastaks tarbijate vajadustele? Ja kuidas rehvidest õli kätte saadakse?

*Eesti Energial on võimekus võtta taaskasutusse kümnetes kordades enam rehve, kui Eestis
aastas tekib (12 000 t). Rehvidest saadakse vedelkütus samamoodi nagu põlevkivistki.
Vahe on selles, et rehvhakke töötlemise protsess on keskkonnasäästlik. Selle keemilise
protsessi nimi on pürolüüs ehk kuumutamine hapniku juurdepääsuta.*

Kas Eesti on energia poolest isemajandav (self-sufficient)?

*Siin tuleks vahet teha, kas räägime elektrist või energiast tervikuna, kuhu alla kuulub näiteks
ka autokütus või gaas. Eesti on olnud elektrit ekspordiv riik, kuid vedelkütuseid ja gaasi oleme
alati riiki importinud. Viimati tootis Eesti nii palju elektrit kui ise tarbis aastal 2018. Pärast seda
on Eesti olnud sõltuv elektri impordist. Sõltuvalt aastast on impordelektri vajadus jäänud
vahemikku 25–40%. Tänavu on vajaminevast elektrist imporditud välisühenduste kaudu ca
35%. Meie üheks eesmärgiks on investeringud, tänu millele ei pea Eesti tulevikus nii palju
elektrit sisse ostma. Kasvatamegi taastuvenergia tootmisvarade mahtu 2,5 korda aastaks
2025. Lisaks ehitame Liivi lahte Eesti esimese avamere tuulepargi, mis praeguste plaanide
järgi alustab tööd aastal 2030 ja katab kuni pool Eesti elektritarbimisest.*

Milline on hetkel tuule- ja päikeseenergia tootlikkus Eestis võrreldes elektrijaamadega (ehk kui palju taastuvenergiat toodetakse võrreldes põlevkivienergiaga)?

*Hetk on suhteline. Tuulevaiksel talvapäeval võib osakaal olla marginaalne. Seevastu
päikselisel ja tuulisel suvepäeval võib peaaegu kogu toodetud elekter tulla tuulest ja
päikesest. Lihtne on meelde jätta, Eestis toodetud taastuvelekter moodustab ca 25% ehk ¼
tarbitud elektrist. Taastuvelektrist omakorda on 2/3 toodetud koostootmisjaamades ning
1/3 tuule- ja päikeseпаркides.*

Rohetiiger

Rahastanud
Euroopa Liit

kliimamuutused.ee/kliimakogu

Kas tulevikus arendatakse mikroenergeetikat?

Kui mikroenergeetika alla liigitada ka väikese võimsusega päikeseenergia lahendused inimeste kodude katustel, siis on tegemist juba tänasel päeval buumiga. Sellistele päikesejaamadele lisatakse tänasel päeval külge ka salvestid. Mida väiksem on sõltuvus võrgust tarbitud elektrist, seda väiksemad elektriarved sellega kaasnevad. Selle aasta lõpuks on Eestis juba ca 10 000 mikrotootjat.

Kuidas on kavandatud praktika või ümberõpe üles ehitatud? Kas see on kahekordne(?) (töö + loengud), kas see on tasustatav? Kuu see kestab?

Igal aastal on kontsernis praktiliselt ca 200 praktikanti. Eesti Energiasse saab praktikale, mis on tasustav, tulla aastaringsest. Suurem osa praktikantidest läbib praktikat just Ida-Virumaal ehk seal, kus asuvad meie suurimad tootmisobjektid. Praktikakohad asuvad nii Eestis kui ka meie koduturgudel Lätis, Leedus.

Statistika kohaselt on 60% praktikantidest kõrgkoolide üliõpilased ja 40 % praktikantidest tuleb meie juurde kutsehariduskeskustest.

Ülikoolidega koostöösse panustame läbi erialaste loengute läbiviimise – näiteks on heaks traditsiooniks saanud TalTechis läbiviidav loengusari „Energiasüsteemi strateegiline arendamine“, mille käigus Eesti Energia tippspetsialistid panustavad õppekavade arendamisse. Lisaks oleme koostöös Tartu Ülikooliga korraldamas projektipõhist praktikat, mille käigus grupp tudengeid lahendab IT-alaseid küsimusi. Praktikantidele pakume kohapeal mitmesuguseid erialaseid loenguid, õppekäike.

Eesti Energia on väga huvitatud füüsika- ja infotehnoloogia valdkonna üliõpilastest, samuti tulevastest inseneridest ja analüütikutest. Töötame intensiivselt selle nimel, et edukad üliõpilased (eriti need, kes õpivad füüsikat, keemiat, automaatikat, energeetikat, mehhaanikat, müügiala, infotehnoloogiat, majandust) saaksid võimaluse läbida praktika just meie kontsernis.

Kaks aastat tagasi viisime sisse praktikameetodi, mis põhineb projektidel. See tähendab, et me anname tudengite rühmale läbiviimiseks mitmesuguseid IT-projekte. Üheski rühmas pole üle kuue inimese ja rühmad tegutsevad E-LABi mentorite juhtimisel.

Meie ümber toimuv on märk sellele, et peame jätkama koostööd õppeasutustega ning hoidma silma peal tehnoloogiate arengutel. Kindel on see, et Eesti teadus saab anda olulise panuse meie tööstuse arengusse.

Piret Väinsalu, Eesti Keskkonnaühenduste Koda

Kui riik tegeleb kliimasõbralikuma poliitika arendamisega, ja soosib ühistranspordi, jalgrataste jm kasutamist, siis kui hea 'alternatiiv' on elektri- ja rohegaasiautod? Kui need on head lahendused, mis on 2-3x kallimad kui tavalised sõidukid, siis kas/miks ei toeta riik neid, kes tahavad ise olla kliimasõbralikud?

Kõige parem on võimalikult vähe energiat ja ressursse kasutada ja seetõttu on ka jalgrattad ja ühistransport head lahendused - nii ei pea igapäev olema oma autot ühest kohast teise liikumiseks ja me tarbime vähem. Erinevatel põhjustel võib siiski olla vajadus kasutada autot ning seega on elektriautod (või ka biogaasil töötavad autod, aga tulevikus neil nii suurt potentsiaali tõenäoliselt pole) kindlasti parem alternatiiv, kui bensiini või diisliautod. Riik on ka varasemalt toetanud elektriautode ostmist. Samas on mõistlik, et riigi suund on rohkem ühistranspordi ja kergliikluse toetamisel, sest see toob kasu paljudele inimestele (elektriauto ostutoetusest saavad kasu vaid vähesed, sest kõigile toetust paratamatult ei jagu). Tänapäeval ühtlustuvad elektri- ja bensiiniautode hinnad kiiresti. Erinevate prognooside järgi muutub juba 2024-2027 vahemikus elektriauto odavamaks bensiiniautost ja pärast seda

saab bensiiniautost lausa kallim valik.

(<https://www.theguardian.com/business/2021/may/09/electric-cars-will-be-cheaper-to-produce-than-fossil-fuel-vehicles-by-2027>). Kui arvestada, et elektriautoga on palju odavam sõita, siis on paljud inimesed juba praegu nõus ilma toetusteta ostul rohkem raha välja käima, et pärast säästa kütuse arvelt.

Ida-Viru noorte kliimakogu on osa 20 Euroopa vabaihenduse koostöös elluviidavast projektist "Climate action by European citizens delivers for development", mida rahastab Euroopa Liit. Materjal on loodud Euroopa Liidu toel. Sisu eest vastutavad Eestimaa Looduse Fond ja Rohetiiger ning materjal ei kajasta tingimata Euroopa Liidu seisukohti.